

JSB078

Základy práce s odborným textem

2. 12. 2020

Strategie a taktika psaní odborného textu

Přístupů a postupů jak napsat odborný text, je vícero.

Standardně se postupuje v následujících krocích:

1. Projekt práce = formulace problému, rozhodnutí o metodě
2. Rešerše = přehled o stavu bádání v dané oblasti
3. Základní zjištění = formulace hypotéz, sběr a analýza dat
4. „Maketa“ textu = předběžná osnova
5. Pracovní verze textu = práce na textu
6. Druhá a další verze textu = úpravy textu
7. Definitivní text

Projekt a rešerše

Práce na projektu a vyhledávání relevantní literatury spolu úzce souvisí.

- Zpřesňujeme obecný záměr, seznamujeme se s literaturou

Dobře vypracovaný projekt je zárukou, že je cíl práce stanoven realisticky.

Odbytý projekt může vyústit ve zbytečnou, nadměrnou práci, předělávání apod.

Práci zahajujeme v knihovně / na internetu – je dobré kombinovat; nespolehejte pouze na internet!

- [Centrální katalog Národní knihovny](#)

Rešerše = soupis relevantních vyhledaných publikací a textů

„Čas věnovaný projektu ušetří nepříjemná překvapení, zbytečnou práci a (neustálé) přepracování textu.“

„Maketa“ textu

V podstatě jde o detailní a dále rozpracovaný projekt.

- Může obsahovat citáty, parafráze, komentáře, poznámky, odkazy apod.
- Může vypadat jako heslovitá varianta plánovaného textu
- Napomáhá zjistit, kde jsou mezery, na co je potřeba se zaměřit do detailu, co je tak obsáhlé, že není možné to do textu zahrnout, apod.

Práce na „maketě“ ušetří čas – vyhneme se vytváření odstavců nebo rozsáhlejšího celku, který nakonec nemůžeme ve finálním textu využít.

Pracovní verze textu a jeho revize

Čím lepší maketu připravíme, tím jednodušeji se bude psát samotný finální text.

Je třeba se zamyslet nad výkladem textu:

- Ich-forma (1. os. j.č.) / plural maiestaticus (1. os. mn.č.) / neosobní

Při psaní se soustředíme na problém a jeho řešení, méně se zamýšlíme nad formulacemi a strukturou.

- Často se stane, že takový text není pro čtenáře stravitelný a je těžko uchopitelný.

Doporučovaný postup revize textu:

- Vytisknout pracovní verzi a dělat si poznámky.
- Upravit text a po několik dní nad ním vůbec nepřemýšlet, věnovat se něčemu jinému.
- Dát text přečíst někomu dalšímu a vyžádat si poznámky.

Úpravy textu

Je třeba se vyvarovat gramatickým a stylistickým chybám, které snižují hodnotu práce.

- Některé chyby mohou vznikat editací textu na PC
- V MS Wordu se doporučuje nastavit správný jazyk a použít Spell Check
- [Internetová jazyková příručka](#)

Autor se soustředí na obsah, ale ne na formu, a dělá chyby, kterých by se normálně nedopustil.

- Je doporučeno zkontrolovat práci, i když jste si v gramatice jistí
- Pro 100% jistotu je také možnost nechat text zkontrolovat korektorem

Formální požadavky práce: vydávány katedrou.

- [MU – požadavky pro bakalářské práce](#)
- [Ústav slavistiky FF MU](#)

Abstrakt

Patří ke každému rozsáhlejšímu odbornému textu. Jde o stručnou informaci o cílech a závěrech.

- Nesmí zde být nic, co není obsaženo v textu samotném (nové myšlenky, otázky apod.)
- Nepatří sem obecně známé skutečnosti a citace
- Doporučená délka: 20 řádků (cca 150–200 slov)

Resumé:

- Doporučená délka: 500–800 slov
- Na konci práce
- Popisuje postup práce, stanovené hypotézy, použitou literaturu a shrnuje výsledky
 - Podrobnější než abstrakt